

# Simone Mejding Poulsen:

## Det gode forældreskab som en balancegang – dekonstruktion af diskursen om curling-forældre

### RESUMÉ

Nærværende artikel er en undersøgelse af, hvordan det gode forældreskab konstrueres som en balancegang mellem de tre problematiserede forældrekategorier, den curlende, den laissez-faire og den autoritære forælder, ud fra psykologisk viden om barnets udvikling. Med udgangspunkt i Foucaults forståelse af relationen mellem magt, viden og diskurs anlægger artiklen et poststrukturalistisk perspektiv på radioudsendelsen "Curling-forældre", sendt på Radio24syv, med henblik på at dekonstruere diskursen om curling-forældre, som den udfolder sig i udsendelsen. Analysen viser, at det gode forældreskab konstrueres som udtalt andethed til de tre problematiske forældrekategorier, der i sin opdragelsesadfærd balancerer mellem for meget og for lidt kontrol, regler og omsorg.

### ABSTRACT

The purpose of this article is to deconstruct the discourse of "curling-forældre" (the Danish counterpart to "helicopter parents") in order to explore how 'good' parenting is tied to psychological knowledge of child development and constructed as a balancing act between the problematized parent categories: the curling, the laissez-fair and the authoritarian parent. Based on the theoretical background of Foucault's concepts of power, knowledge and discourse, this article applies a post structural perspective on the radio show "Curling-forældre" broadcasted by Radio24syv. It shows how good parenting is articulated as a balance between too much and not enough control, rules and solicitude.

### EMNEORD

Curling-forældre, forældreskab, diskurs, magt, dekonstruktion

### KEYWORDS

Parenting, discourse, power, deconstruction

## Introduktion

Psykolog Bent Hougaard udgav i år 2000 bogen "Curling-forældre og servicebørn – debat om vort nye børnesyn", hvori han kritiserer nutidens opdragelsesmetoder og karakteriserer den moderne forælder som *curling-forælder*, som i forsøget på at feje alle forhindringer væk fra deres børn opdrager uselvstændige og selviske børn (Hougaard 2000, 43–51). Siden bogens udgivelse har begrebet *curling-forældre* spredt sig til den offentlige debat og optræder med jævne mellemrum som hovedemne i diverse avisartikler, debatindlæg, tv-shows og radioudsendelser<sup>1</sup>, sidst i forbindelse med Roskilde Festival 2017, hvor overskrifter som "Curlingforældre raser mod Roskilde Festival: Nu bliver de hånet" (Attardo 2017) og "Curling-forældre har overtaget Roskilde Festivals Facebookside" (Krog 2017) prydede den danske dagspresse.

Når man læser Bent Hougaards bog, samt de førnævnte artikler, hersker der ingen tvivl om, at *curling-forældre*-betegnelsen er ladet med en meget negativ betydning, og den bliver brugt til at karakterisere forældre, som praktiserer en uhensigtsmæssig form for opdragelse. Spørgsmålet er i imidlertid, hvilken effekt denne kategorisering af forældre som *curling-forældre* har, samt hvilke forestillinger om det gode forældreskab der gør sig gældende, når der diskuteres *curling-forældre*?

På trods af den excessive diskussion af begrebet i diverse medier findes der i skrivende stund lidt til ingen egentlig forskning eller undersøgelser af *curling-forældre*, udover Bent Hougaards bog samt en række udtalelser fra børnepsykologer som Dion Sommer og Grete Kragh-Müller om begrebets gyldighed i journalistiske artikler (Nielsen 2014; Vestergaard 2014). På internationalt plan er der foretaget en række studier af *helicopter parents*, der bedst betegnes som den amerikanske pendant til *curling-forældre*. Denne forskning tillægger sig hovedsageligt en psykologisk/sociologisk forskningstradition med fokus på enten de udviklingsmæssige, psykiske og institutionelle konsekvenser ved forældreskab, der betegnes som *helicopter*

---

<sup>1</sup> Net- og avisartikler: "Curling-forældre: får vi en generation, der ikke kan klare sig selv?" (Truelsen 2015), "Danmarks mest erfarne skoleleder: Curling-forældre ødelægger folkeskolen" (Dürrfeld 2015), "Så fat det dog: Vi er alle sammen curlingforældre" (Eilenberger 2014) og "Ti gode råd til curlingforældre" (Dramshøj 2012).

Tv-udsendelse: "En curlingmors bekendelser" (Danmarks Radio 2016)

*parenting* (Vinson 2012; Schiffrin and Liss 2017; Lowe, Dotterer, and Francisco 2015; Kouros et al. 2017) eller diskussioner om, hvor grænsen mellem *hovering* og *loving/helping* går (Schiffrin et al. 2014; Nelson, Padilla-Walker, and Nielson 2015; Hiltz 2015; Locke 2014). Det kan imidlertid diskuteres, om den internationale forskning af *helicopter parents* kan bruges i forhold til det danske begreb curling-forældre, grundet kontekstuelle forskelle i begrebernes ophav samt nuanceforskelle i begrebernes betydning og fortolkning.

Med nærværende artikel ønsker jeg at bidrage med et pædagogisk poststrukturalistisk perspektiv på begrebet curling-forældre og med udgangspunkt i Foucaults begrebsapparat præsentere en diskursanalyse, som har til hensigt at dekonstruere diskursen herom. Formålet med analysen er at undersøge de normative forestillinger om det gode forældreskab, der er indlejret i diskursen og belyse, hvordan disse forestillinger er knyttet til udviklingspsykologisk viden. Artiklen er baseret på undersøgelser fra mit bachelorprojekt (Poulsen 2017, upubliceret), og materialet for min analyse består af udsendelsen "Curling-forældre" fra radioprogrammet "Forældreintra" på Radio24syv (Radio24syv 2016). Radioprogrammet er et ugentligt debatprogram, hvor de to værter, René og Kristine, diskuterer forskellige aktuelle emner omkring børn, skole, opdragelse, forældreskab med videre. I den konkrete udsendelse som jeg i denne artikel vil undersøge, diskuterer programmets værter curling-forældrebegrebet med gæsteeksperten Charlotte, som er praktiserende psykolog samt med en række forældre, som enten forud for eller under optagelsen er blevet ringet op. Udsendelsen varer 55 minutter og er transskriberet ord for ord i en udskrivning på 31 sider, som der løbende vil blive henvist til i analysen.

Som det vises i analysen, bliver der i forbindelse med definitionen af curling-forældre-begrebet i radioudsendelsen italesat yderligere to problematiserede forældre-kategorier, som jeg, qua analysen, har identificeret som den *laissez-faire* og den autoritære forælder. Jeg vil i denne artikel argumentere for, at det gode forældreskab bliver konstrueret som en balancegang mellem disse tre problematiserede forældre-kategorier i diskursen om curling-forældre.

Artiklen består af en indledende teoretisk indførelse i min brug af Foucaults begrebsapparat samt en række poststrukturalistiske begreber i forhold til diskursanalysen af radioudsendelsen. Denne teoretiske ramme vil danne grundlag for to analytiske afsnit, hvor jeg i det første afsnit viser, hvordan de

tre forældrekategorier konstrueres, og hvordan disse konstruktioner hænger sammen med psykologisk viden om barnets udvikling. I det andet afsnit belyser jeg, hvordan det gode forældreskab konstrueres som balance mellem de tre.

### **Et poststrukturalistisk perspektiv på forældrekategorisering**

Som før nævnt er min analyse af diskussionen om curling-forældre i radioudsendelsen informeret af en poststrukturalistisk forskningstradition. Mit fokus er derfor rettet mod, hvordan de tre forældrekategorier konstrueres som problematiske gennem forhandlinger og definitionsprocesser mellem individerne i radioudsendelsen, og hvorledes der i et krydsfelt mellem disse er indlejret en normativ forestilling om det gode forældreskab. Artiklens formål er ikke at blotlægge essensen af, hvad det vil sige at være en curling-forælder, en laissez-faire forælder eller en autoritær forælder, ej heller at vurdere, om disse er uhensigtsmæssige, men derimod at undersøge, hvordan disse kategorier konstrueres diskursivt og belyse de magtrelationer, der er på spil i kategoriseringen af forældre. Teoretisk tager jeg udgangspunkt i Michel Foucaults forståelse af relationen mellem magt, viden og diskurs samt en række poststrukturalistiske grundbegreber, som de er beskrevet af Dorthe Marie Søndergaard (1999).

Foucault beskæftigede sig med, hvordan moderne magt, som er knyttet til friheden for det enkelte individ, indgår i et cirkulært og gensidigt understøttende forhold med viden(skab). En række teoretikere argumenterer for, at forældre i det moderne aftraditionaliserede og individualiserede samfund er mere frisatte i forhold til traditionelle opdragelsesformer, og at det i højere grad er op til den enkelte forælder at vælge opdragerstil (Schultz Jørgensen et al 2012, 614–15). Som resultat heraf vender mange forældre sig mod psykologien og især udviklingspsykologien for hjælp og retningslinjer (ibid.). Foucault argumenterer imidlertid for, at videnskaber der beskæftiger sig med mennesket som genstandsfelt, såsom udviklingspsykologien, gennem kategorisering, klassifikation, problematisering og bedømmelse gør subjekter til objekter for viden. Denne klassificering og kategorisering skaber mulige identiteter også kaldet subjektpositioner, der kobles til subjektet og internaliseres som en del af individets selvbevidsthed. Om netop denne subjektivering af individerne og identitets-overdragelse skriver Foucault:

This form of power applies itself to immediate everyday life which categorizes the individual, marks him by his own individuality, attaches him to his own identity, imposes a law of truth on him which he must recognize and which others have to recognize in him. It is a form of power which makes individuals subjects. (Foucault 1982, 781)

Denne form for magt er således tæt forbundet med viden om subjekter og virker mest effektivt, når denne viden anses som sandhed. Magt og viden indgår dermed i et cirkulært forhold, hvor den ene part understøtter og konstituerer den anden, hvilket blandt andet kommer til udtryk i hierarkiske kategoriseringer, problematisering, bedømmelse og normaliserende distinktioner mellem normal/unormal eller rigtig/forkert (Foucault 1982; Frederiksen 2012, 585–87; Stormhøj 2006, 58, 117).

Et andet centralt begreb i Foucaults magt-forståelse er diskurs, som hænger tæt sammen med viden og magt. Diskurser er sproglige organiseringer om et givent socialt fænomen, som giver dette fænomen eksistens på bestemte måder. I kraft af relationen mellem magt, viden og diskurs skabes der en 'sandhed' om mennesket, der kommer til udtryk gennem normative diskurser, som individet internaliserer og herigennem regulerer sig selv efter (Stormhøj 2006, 35).

Ved at anvende denne optik i forhold til mit analysemateriale får jeg blik for, hvordan der konstrueres en sandhed om forældreskab i diskursen om curling-forældre, samt hvorledes konstruktionen og problematiseringen af de tre forældre kategorier er knyttet til normative forestillinger om barnets sunde udvikling fra udviklingspsykologien. Curling-forældrediskursens kobling til udviklingspsykologien bevirker, at diskursen får en status af sandhed, og i denne forbindelse får gæsteeksperten Charlotte, som er psykolog, en særlig sandhedsudsigende status som repræsentant for den psykologiske videnskab i forhold til definitionsprocesserne i løbet af interaktionerne i udsendelsen.

Sammen med Foucaults begreber benytter jeg mig af begreberne *dualisme*, *første- og andethed* samt *in- og eksklusionsprocesser* i dekonstruktionen af diskursen om curling-forældre. Dualisme er et centralt begreb inden for poststrukturalistisk tænkning og henviser til den diskursive inddeling af gensidigt udelukkende modsætningspar (Søndergaard 1999, 64–65). Begrebet bliver anvendt til at belyse de hierarkiske modsætningspar følelser/fornuft og

god omsorg/omsorgssvigt, som bliver konstitueret i forbindelse med problematiseringen af de tre forældrekategorier.

Begreberne første- og andethed samt in- og eksklusionsprocesser bruges til at undersøge konstruktionen af de tre forældretyper som særegne kategorier i forhold til hinanden. Diskursive kategorier konstitueres gennem in- og eksklusionsprocesser, hvor fortolkninger og forståelser af en given kategori enten inkluderes eller ekskluderes. Begreberne første- og andethed beskriver den polaritet, som opstår i forbindelse med eksklusionsprocesserne, hvor noget bliver andetgjort i forhold til en specifik kategori (Søndergaard 1999, 64).

Med Foucaults teoretiske antagelser og de poststrukturalistiske begreber som jeg har beskrevet ovenfor, får jeg konstrueret en analytisk ramme, som jeg anvender til at undersøge diskursen om curling-forældre, som den udfolder sig i radioudsendelsen.

### **Den curlende, den autoritære og den laissez-faire forælder**

Som navnet indikerer er hovedfokus i radioudsendelsen på forældrekategorien curling-forældre, og diskussionen i udsendelsen drejer sig derfor hovedsageligt om definitionen og konsekvenserne af en sådan type forældreskab. De to radioværter René og Kristine bekender sig som curling-forældre i starten af udsendelsen og positionerer dermed sig selv som problematiske forældre, der bør ændre adfærd. I udsendelsen italesættes yderligere to særegne forældretyper, der adskiller sig fra curling-forældrene i deres opdragelsesadfærd, som jeg har valgt at identificere som den autoritære forælder og den laissez-faire forælder.

Curling-forældre konstrueres indledningsvis i udsendelsen som en særlig tidstypisk forældrekategori, der er kendetegnet ved en særlig excessiv adfærd, når det kommer til opdragelse, der kan sammenlignes med curling-sporten:

Charlotte: "Jamen det er jo lige præcis ligesom curling-sporten, at der står nogle med en kost og er virkelig ivrige for at fjerne alle mulige og umulige små obstacles foran den der curlingbold, som skal bare glide så glat, så glat så glat, og dermed kommer der jo ikke friktion eller, eller altså, det er jo den der med at, at man tænker, at det er så farligt for ens barn at blive ked af det eller frustreret eller ikke være glad, og derfor så prøver man fjerne alle

de ting, som kan være svært i barnets liv, i barnets hverdag og det starter jo gerne tidligt. Der er jo altså en fin balance mellem det, der hedder god omsorg og omsorgssvigt, selvom det er ment i kærlighed og god vilje, kan man jo godt ved at overkramme eller overopmærksomt holde øje med og følge og være til stede for sit barn, så det ikke er barnets behov, men sit eget man får dækket.”  
(Radioudsendelsen “Curling-forældre” 2016, 2)

I dette citat konstrueres subjektpositionen curling-forældre som en forældretype, der i sine ivrige forsøg på at hjælpe barnet igennem tilværelsen ved at fjerne alle udfordringer på vejen i virkeligheden overser barnets behov. Ytringer som “virkelig ivrig”, “overkramme” og “overopmærksomt holde øje med og følge og være til stede for” er med til at fastsætte adfærden som excessiv.

De to andre forældrekategorier konstrueres som de forældretyper, som kategorien curling-forælder selv har haft som forældre. Gennem René, Kristine og Stigs fortællinger om deres egen barndom konstrueres en årsagskæde, hvor deres adfærd som curling-forældre kan forklares som en reaktion på den opdragelse, som de selv har fået. I Renés fortællinger konstitueres forældretypen den autoritære forælder, og hans mere eftergivende adfærd som curling-forælder rationaliseres som modreaktion på den strenge og regelbundne opdragelse:

René: “Nej. Jamen det er meget interessant, men der er jo også det der med, at vi taler jo meget om, det gør vi, også gennemgående i Forældreintra, taler om autoriteternes fald, altså det, at vi var nogle, der fik det, man kalder en autoritær opdragelse, så har vi, så har os, der har fået den autoritære opdragelse prøvet med en lidt mere, noget a la ovre i lasifare, eller laissez-faire eller hvordan man udtaler det. Og der har vi måske som forældre lidt svært ved lige ved at finde ud af, hvilket ben vi skal stå på der, ik? For lidt og for meget...” (Radioudsendelsen “Curling-forældre” 2016, 15)

Kristine rationaliserer imidlertid sin kontrolprægede adfærd som curling-forælder som modreaktion på en laissez-faire opdragelse i sine fortællinger om sin barndom:

Kristine: “Men er det simpelthen tilbage til de gode gamle dage,

hvor, altså vi, René og jeg, har da også talt om vores barndom, og jeg tror altså, jeg er ikke, jeg er ikke autoritativt opdraget, men jeg har haft meget tid alene sammen med andre børn, og jeg har lavet meget, som mine forældre egentlig ikke blandede sig særlig meget i, bare jeg kom hjem til spisetid, eller hvad det nu var vi havde aftalt. Var det bedre den gang? Hvor man... ”

René: ”hvor man lod dem slippe?”

Kristine: ”Ja, er det gået lidt amok, er det gået amok med alt det der kontrol, er det også det?”

Charlotte: ”Altså, der er i hvert fald meget kontrol, jeg ved ikke, om det var bedre den gang, den gang var der jo ikke opsyn, og der lavede mange børn meget, som ikke var særlig godt, altså fordi altså fordi mange timer...” (Radioudsendelsen ”Curling-forældre” 2016, 18)

Den autoritære og den laissez-faire forælder konstrueres igennem disse fortællinger som modsætninger i forhold til opdragelsesadfærd samtidig med, at de begge agerer som curling-forælders andethed; hvor den autoritære forælder er konstitueret som en forældrekategori, der er kendetegnet ved meget kontrol og mange regler, kendetegnes den laissez-faire forælder ved fraværet af netop kontrol og regler. René og Kristine rationaliserer deres curling-forældreadfærd, som en modreaktion på henholdsvis den autoritære og den laissez-faire, hvilket konstituerer de to forældrekategorier som curling-forældres andethed. Herigennem placeres curling-forældrekategorien i et krydsfelt som førstehed mellem to modsætninger, som er gensidigt udelukkende. Som førstehed til begge kategorier bliver curling-forældrekategorien konstrueret som en blanding af de to ekstremer ved at være kendetegnet som meget kontrol og få eller ingen regler. I modsætning til kategorien curling-forælder er kategorierne laissez-faire og autoritære imidlertid ikke tilgængelige som subjektpositioner for individerne, idet de konstitueres som kategorier, der hører tidligere tider til gennem ytringer såsom; ”gode gamle dage”, ”gamle opdragelsesmetoder” og ”det går lige præcis sådan i bevægelse i generationer”. Kategorierne fungerer dermed som curling-forældrekategoriens andethed, hvor andetheden også betyder en anden generation og ikke noget, som hører det moderne forældreskab til.



*Den psykologiske problematisering; når godhed bliver til omsorgssvigt*

De tre forældre kategorier, som er identificeret ovenfor, bliver problematiseret på forskellig vis i interaktionen ud fra udviklingspsykologisk viden om barnets behov, hvortil Charlotte får en central rolle.

Betegnelsen curling-forældre bliver - gennem gentagende referencer til kategoriens ophavsmand Bent Hougaard og hans profession som psykolog - konstitueret som en videnskabeligt funderet kategori. I forhold til Foucaults beskrivelser af forholdet mellem videnskab og magt, bevirker kategoriens tilknytning til udviklingspsykologisk videnskab, at den får en sandhedsudsigende status. I definitionen og afgrænsningen af forældre kategorien curling-forældre får Charlotte i denne forbindelse en særlig autoritet i kraft af sin positionering som "privatpraktiserende psykolog" og "husekspert".

Som psykolog og ekspert positioneres Charlotte som en repræsentant for den psykologiske videnskab. Hendes institutionaliserede forhold til videnskaben, i form af den anerkendte titel psykolog, bevirker, at hun får en sandhedsudsigende status i interaktionen, særligt i forhold til problematiseringen af opdragelsesadfærd.

Charlotte udlægger i løbet af interaktionerne i udsendelsen en forestilling om barnets sunde udvikling ud fra udviklingspsykologisk viden, som bliver referencerammen i forhold til problematiseringen af de tre forældres opdragelses- og omsorgsadfærd. Hun afgrænser i denne forbindelse en forståelse af barnets behov ved at modstille behov og ønsker: "Ikke hvad jeg har lyst til at give mit barn, hvad råber mit barn på, at de gerne vil ha', men hvad har de reelt brug for i denne her situation for, at de kan lære at blive de børn, som er gode i sociale situationer, som er solide i deres selvværd ..." (Radioudsendelsen "Curling-forældre" 2016, 7). Behov bliver dermed italesat som udviklingsmæssige nødvendigheder, som er essentielle i forhold til barnets psykiske ve og vel. Hermed konstrueres en forståelse af barnets udvikling, der anser forstyrrelser, frustrationer og udfordringer som et behov i forhold til oparbejdelsen af mentale løsningsmodeller og -skemaer.

Den opdragelses-/omsorgsadfærd, der italesættes som karakteristisk for forældre, der kategoriseres som curling-forældre, problematiseres ud fra denne dikotomi, da den curlende adfærd knyttes til en række manglende egenskaber hos barnet såsom "redskaber", "robusthed", "kreative løsningsmodeller" og

”vedholdenhed”, hvormed børn af curling-forældre beskrives som ”umulige unger”, der ikke har de egenskaber, som der skal til for at blive selvstændige og kompetente voksne.

I forlængelse med konstruktion af ’barnets behov’ bliver de dikotomiske begreber ’god omsorg’ og ’omsorgssvigt’ talt frem. Hvor den gode omsorg tager højde for barnets udviklingsmæssige behov, og dermed hjælper det med at udvikle sig til et selvstændigt og kompetent menneske, bevirker omsorgssvigtet, at barnet ikke formår at oparbejde de fornødne egenskaber og derfor vil opleve sociale vanskeligheder. Curling-adfærd bliver ud fra denne dikotomi kategoriseret som en form for omsorgssvigt i form af misforstået godhed, som i bestræbelserne på at gøre barnet glad overser barnets behov i en udviklingspsykologisk forstand: ”... det er jo ikke fordi forældrene curler af ond vilje, de gør det jo tværtimod af rigtig, rigtig god vilje.” (Radioudsendelsen ”Curling-forældre” 2016, 13). Curling-forældreadfærden bliver i denne sammenhæng talt frem som en ”bjørnetjeneste”, som forældrene gør i god vilje for at hjælpe barnet, men som skader mere end det gavner.

Denne tolkning bliver imidlertid udfordret i interaktionssekvensen, hvor der er etableret telefonisk kontakt med Stig. Her opstår der dissonans imellem fortolkningerne af årsagssammenhængen mellem den adfærd, der karakteriserer curling-forældre og uselvstændige voksne børn, som er blevet etableret i starten af udsendelsen. Stig positionerer sig indledningsvist som curling-far ligesom René og Kristine, men anerkender ikke præmissen om, at curling-forældreadfærd har resulteret i, at hans børn ikke kan klare sig selv. Han karakteriserer sin adfærd som ”godhed” og ”kærlighed” og mener, at de tjenester han gør for sine børn, er det, der bevirker, at han er en far og ikke bare en ven. Stigs konstruktion af kategorien curling-forældre som uproblematisk og et udtryk for godhed bliver imidlertid udfordret af René, der spørger ind til problematikker forbundet med godhed og det dertilhørende magttab:

René: ”... han [red. Bent Hougaard] opfandt begrebet curling-forældre og servicebørn, og jeg har fundet et gammelt interview, hvor han siger: ”I godhed er vi kommet til at overse fundamentale ting i opdragelsen nemlig, at det er os, der bestemmer. ”Det er jo den godhed, vi taler om her, har du selv glemt, at det er dig, der bestemmer? Har dine børn på noget tidspunkt taget magten, føler du Stig?”

Stig: "Nej, det synes jeg ikke det gør. Fordi det der ligger i, at man kan sige den kærlighed, som jeg giver mine børn, det er jo også, at de jo er kærlige tilbage, så de prøver jo også at mærke, hvad der er den naturlige balance i tingene, så de prøver jo at spille lidt tilbage, kan man sige, så der er jo en eller anden form for sundhed inden i relationerne." (Radioudsendelsen "Curling-forældre" 2016, 9)

I dette citat afviser Stig de problematikker, som menes at være forbundet med det forældreskab, der karakteriseres som curling. Han argumenter for, at curling-forældreadfærd fører til kærlige og "rimelig velfungerende" voksne børn, og at der i hans forældreskab - som han selv betegner som curling - er "en eller anden form for sundhed", som kommer til udtryk gennem gensidighed. Stigs fortolkning står dermed i kontrast til den forståelse af kategorien curling-forældre, der er etableret. Der opstår dermed uenighed omkring afgrænsningen af kategorien, og her vender René sig mod Charlotte som en autoritet i forhold til at udsige sandheden. Som psykolog ekskluderer Charlotte Stigs fortolkning af curling-forældrekategorien og sammenstillingen af curling og god omsorg ved at referere til psykologisk viden om barnets udviklingsmæssige behov. Hun marginaliserer Stigs fortolkning ved at ekskludere betegnelsen 'god curling' i forhold til diskussionen om curling-forældre. Dette gør hun ved at referere til barnets udviklingsmæssige behov og den gode omsorg. Stigs 'godhed' bliver dermed inden for denne diskurs konstitueret som en misforstået godhed, og curling-forældre konstrueres som forældre, der i et forsøg på at udvise kærlighed og omsorg, i virkeligheden skader barnet.

Inden for denne diskurs er 'det gode' eller 'godhed', som kendetegner curling-forældre ikke ensbetydende med det at være en god forælder, da curling-forældrenes bortfejning af alle forhindringer resulterer i, at børnene ikke får opfyldt deres udviklingsmæssige behov. Curling-forældre konstrueres dermed som nogle, der yder en for stor omsorg i forhold til barnets behov, og deres adfærd bliver inden for denne diskurs kategoriseret som omsorgssvigt.

De to andre forældrekategorier bliver ligesom curling-forældre problematiseret i forhold til konstruktionen af 'god omsorg' og 'omsorgssvigt' i diskursen, men i modsætning til curling-forældre udviser den laissez-faire og den autoritære forælder for lidt omsorg, hvilket ligeledes anses som omsorgssvigt: Charlotte: "... der var bare omsorgssvigt på en anden måde, ik,

altså fordi der var der ikke nogen voksne, som ligesom kærede sig om dem og ligesom gav udtryk for, at de skulle boostes og vokse op og blive store og stærke og alt det der ..." (Radioudsendelsen "Curling-forældre" 2016, 18).

De tre forældrekategorier, der konstrueres i interaktionerne i radioudsendelsen, problematiseres således på hver deres måde i forhold til udviklingspsykologisk viden ud fra tre punkter: regler, kontrol og omsorg. Hvor den autoritære forælder konstitueres som for kontrolpræget og regelbundet i sin opdragelsesadfærd, konstitueres den laissez-faire forældre som for uopmærksom og nonchalant, når det kommer til regler og kontrol for barnet. Mellem disse to ekstremer konstitueres curling-forælderen som for kontrolpræget men inkonsekvent i forhold til regler. Når det kommer til omsorg, defineres alle tre forældrekategoriens omsorgsadfærd som omsorgssvigt. Hvor den autoritære og laissez-faire forælder ikke udviser nok omsorg og dermed ikke underbygger barnets udvikling, er curling-forælderen for excessiv i sin omsorg for barnet, hvilket hindrer barnet i at udvikle de fornødne egenskaber, der skal til for at blive en kompetent og selvstændig voksen.

### **Det gode forældreskab som en balancegang mellem tre onder**

I problematiseringen af de tre forældrekategorier ud fra psykologisk viden om barnets udviklingsmæssige behov, konstrueres der i udsendelsen 'forkerte' måder at være forælder på, hvormed diskursen om curling-forældre får en normativ karakter. Den 'rigtige' måde at være forælder på bliver imidlertid ikke italesat direkte, men er indlejret i diskursen som en uudtalt modpol til de tre italesatte forældrekategorier. Som det vises i forrige afsnit, problematiseres de tre forældrekategorier på forskellig vis ved en opdragelsesadfærd, der enten er for meget eller for lidt i forhold til regler, kontrol og omsorg, og i den forbindelse omtales den gode opdagelsesadfærd indirekte:

Kristine: "For meget eller for lidt. Ikke noget midt i mellem"

René: "Simpelthen for meget eller for lidt og det er også det, opdragelse handler om"

Charlotte: "Ja". (Radioudsendelsen "Curling-forældre" 2016, 29)

Den gode opdragelsesadfærd bliver dermed en balancering mellem for meget og for lidt ud fra barnets behov. Som forklaring på den uhensigtsmæssige opdragelses- og omsorgsadfærd, der kendetegner kategorien curling-forældre, hvor excessiv omsorg er en form for omsorgssvigt, bliver der i forlængelse af den tidligere beskrevet 'misforståede godhed' talt en dikotomi frem i form af modstillingen mellem forældrenes følelser og fornuft:

Charlotte: "Jaaaaa, altså der er problemet, at ens egen indre stemme bliver ikke fornuften men følelserne, fordi det vi kommer til at lytte til, er vores ondt i maven, når barnet er ked af det, eller når der kommer sådan en fantasi hos os, hvor vi tænker, ej hvad nu når de sidder der og ikke et eller andet, så er der jo ikke nogen sund fornuft. Så når vi oplever den følelse, så skal vi ligesom hive os selv ud af den og tænke okay, hvad er nu bedst for barnet? Hvad er det barnet har brug for?". (Radioudsendelsen "Curling-forældre" 2016, 4)

Følelserne er inden for denne diskurs knyttet til den misforståede godhed og står i kontrast til den 'sunde fornuft'. Gennem ytringer som eksempelvis "hjertet løber af med mig" og "ment i kærlighed og god vilje" bliver følelser og kærlighed konstrueret som noget, der distraherer forældrene fra barnets behov og er noget, som man skal hive sig selv ud af for at kunne yde god omsorg. Fornuften bliver i den dikotomiske modstilling til følelser talt frem som følelsernes 'sunde' modpol, der sikrer, at forældrene har øje for barnets behov i en udviklingspsykologisk forstand.

Denne modstilling mellem følelser og fornuft bevirker, at man som forælder skal være i besiddelse af en række evner, som gør én i stand til konstant at sortere barnets umiddelbare ønsker fra dets udviklingsmæssige behov for at kunne yde god omsorg, der balancerer mellem for meget og for lidt. Hertil italesættes der i udsendelsen evner og egenskaber, såsom "behovsanalyse", "voksenlys" og "mentalisering", der konstrueres som evner, der gør forælderen i stand til at se ud over sine følelser og objektivt vurdere barnets reelle behov. Disse evner konstitueres derfor som essentielle for at kunne agere fornuftigt som forælder og ikke handle i sine følelsers vold.

Det gode forældreskab konstrueres dermed ikke som en entydig og afgrænset forældrekategori i radioudsendelsen, som det er tilfældet med de tre andre

kategorier, og der gives ej heller nogle egentlige retningslinjer eller råd til, hvordan man som forældre opretholder en balanceret opdragelsesstil. Som det netop er vist, konstrueres der alligevel en forståelse af god opdragelse som en balancering mellem for meget og for lidt regler, kontrol og omsorg, hvortil det gode forældreskab bliver balancen mellem de tre problematiske ekstremer, som den curlende, den laissez-faire og den autoritære forælder udgør. Det gode forældreskab bliver dermed et løbende reflektivt projekt, som kræver, at man som forælder er i stand til at se udover egne følelser samt har en dybdegående indsigt i udviklingspsykologisk viden om barnets udviklingsmæssige behov, som man konstant bringer i spil i alle opdragelsesmæssige situationer i hverdagen.

### Afslutning

I nærværende artikel har jeg vist, hvordan der i udsendelsen "Curling-forældre" (fra radioprogrammet "Forældreintra" på Radio24syv) konstrueres en udtalt normativ forestilling om det gode forældreskab som en balancegang mellem de tre problematiserede forældrekategorier curling-forældre, laissez-faire forældre og autoritære forældre. Med et teoretisk udgangspunkt i Foucaults forståelse af relationen mellem magt, viden og diskurs har jeg i første analysedel demonstreret, hvordan disse tre forældrekategorier på forskellig vis konstrueres og problematiseres i forhold til mængden af kontrol, regler og omsorg i deres opdragelsesadfærd ud fra en psykologisk viden om barnets udvikling. I den forbindelse bliver det dikotomiske modsætningspar 'god omsorg' og 'omsorgssvigt' talt frem, hvor den gode omsorg bliver den opdragelsesadfærd, der tager højde for barnets behov. De tre problematiske forældrekategorier karakteriseres i henhold til denne dikotomi som omsorgssvigt, da de i deres opdragelsesadfærd på forskellig vis enten praktiserer for meget eller for lidt omsorg, kontrol og regler. Tilknytningen til den psykologiske videnskab bevirker, at diskursen om curling-forældre i radioudsendelsen, får en særlig legitim status af sandhed i forhold til andre fortolkninger af opdragelsesadfærd og konsekvenser, som dermed ekskluderes som illegitime.

Som det illustreres i artiklens anden analysedel italesættes det gode forældreskab - i modsætning til de problematiske - ikke direkte i interaktionerne, men konstrueres derimod som en balancegang mellem den

curlende, den autoritære og den laissez-faire forældrekategori. Den gode opdragelsesadfærd bliver dermed konstrueret som en balancerende mellem for meget og for lidt kontrol, regler og omsorg, og i denne forbindelse tales der yderligere en dikotomi frem mellem følelser og fornuft. Hvor følelserne italesættes som distraktioner fra barnets udviklingsmæssige behov, italesættes fornuften som den sunde modpol. Det gode forældreskab forudsætter derfor en række egenskaber og evner for, at man som forælder ikke lader sig styre af sine følelser, men derimod agerer fornuftigt.

Relationen mellem magt og viden i diskursen om curling-forældre, som den udfolder sig i radioudsendelsen, gør, at diskursen får en normativ karakter, som i positioneringen af forældre som curling-forældre har en styrende og opdragende effekt. Diskursens indlejrede normativitet bevirker, at forældre vil forsøge at leve op til den norm, der bliver konstrueret, hvormed den fungerer som en form for opdragelse af opdrageren.

Min poststrukturalistiske analyse af diskursen om curling-forældre sådan som den udfolder sig i den konkrete kontekst som radioudsendelsen udgør, giver et indblik i nogle af de normative forståelser af forældreskab, som er indlejret i dette populære debattemne, samt, hvordan disse forståelser er knyttet til udviklingspsykologisk viden. Denne artikel er derfor et bidrag til at forstå nogle af de normer for forældreskab, der cirkulerer gennem medier i den offentlige debat i Danmark. Yderligere pædagogisk forskning af de forskellige forældreskabsdiskurser der florerer i diverse medier, ville kunne give en bredere indsigt i de forældreskabsnormer, som cirkulerer i det danske medielandskab, og som den moderne forælder orienterer og regulerer sig efter.

## Referencer

- Attardo, David. 2017. "'Curlingforældre' Raser Mod Roskilde Festival: Nu Bliver de Hånet." *Ekstrabladet*. Besøgt 1. september 2017. <http://www.ekstrabladet.dk/flash/kultur/curlingforaeldre-raser-mod-roskilde-festival-nu-bliver-de-haanet/6722711>
- Bruhn Jensen, Klaus. 2013. *Medier og samfund: en introduktion*. Frederiksberg: Samfundslitteratur. 2. udgave.

- Danmarks Radio. 2016. *Temalørdag: En Curlingmors Bekendelser*. Besøgt 1. september 2017. <https://www.dr.dk/tv/se/en-curlingmors-bekendelser/-/temaloerdag-en-curlingmors-bekendelser>
- Dramshøj, Pia. 2012. "Ti Gode Råd Til Curlingforældre." *DR*. Besøgt 1. september 2017. <http://www.dr.dk/nyheder/indland/ti-gode-raad-til-curlingforaeldre>
- Dürrfeld, Sophie Katrine. 2015. "Danmarks Mest Erfarne Skoleleder: Curling-Forældre Ødelægger Folkeskolen." *BT*. Besøgt 1. september 2017. <http://www.bt.dk/content/item/7676>
- Eilenberger, Marianne. 2014. "Så Fat Det Dog: Vi Er Alle Sammen Curlingforældre." *Politiken*. Besøgt 1. september 2017. <http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/article5554783.ece>
- Foucault, Michel. 1982. "The Subject and Power." *Critical Inquiry* 8 (4): 777–95. doi:10.1086/448181.
- Frederiksen, Jan T. 2012. "Myndiggørelse og kontrol, magt eller mulighed." I *Klassisk og moderne pædagogisk teori*, red. af Peter Østergaard Andersen and Tomas Ellegaard. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hiltz, Julie. 2015. "Helicopter Parents Can Be a Good Thing." *Phi Delta Kappan* 96 (7): 26–29. doi:10.1177/0031721715579036.
- Hougaard, Bent. 2000. *Curling-forældre & service-børn: debat om vort nye børnesyn*. Vejle: Hougaards forlag. 2. udgave.
- Kouros, Chrystyna D., Megan M. Pruitt, Naomi V. Ekas, Romilyn Kiriaki, and Megan Sunderland. 2017. "Helicopter Parenting, Autonomy Support, and College Students' Mental Health and Well-Being: The Moderating Role of Sex and Ethnicity." *Journal of Child and Family Studies* 26 (3): 939–49. doi:10.1007/s10826-016-0614-3.
- Krog, Martine Amalie. 2017. "Curling-forældre har overtaget Roskilde Festivals facebookside: De brokker sig over at deres børn ikke har fået en teltplads og at de fryder" *Politikken*. Besøgt 1. september 2017.



<http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art6011014/De-brokker-sig-over-at-deres-børn-ikke-har-fået-en-teltplads-og-at-de-fryser>

Locke, Judith Y. 2014. "Too Much of a Good Thing?: An Investigation into Overparenting." Thesis, Queensland University of Technology. <https://eprints.qut.edu.au/72871/>

Lowe, Katie, Aryn M. Dotterer, and Jacquelyn Francisco. 2015. "'If I Pay, I Have a Say!': Parental Payment of College Education and Its Association With Helicopter Parenting." *Emerging Adulthood* 3 (4): 286–90. doi:10.1177/2167696815579831.

Nelson, Larry J., Laura M. Padilla-Walker, and Matthew G. Nielson. 2015. "Is Hovering Smothering or Loving? An Examination of Parental Warmth as a Moderator of Relations Between Helicopter Parenting and Emerging Adults' Indices of Adjustment." *Emerging Adulthood* 3 (4): 282–85. doi:10.1177/2167696815576458.

Nielsen, Knud Holt. 2014. "Curling-forældre Er En Myte." *Asterisk*, no. 72 (December). <http://edu.au.dk/aktuelt/nyhed/artikel/curlingforaeldre-er-en-myte/>

Poulsen, Simone Mejding. 2017. "Curling-Forældre - Opdragelse Af Opdrageren." Bachelorprojekt, Københavns Universitet.

Radio24syv. 2016. "Curling-forældre." *Forældreintra*. Radio24syv. Besøgt 1. september 2017. <http://www.radio24syv.dk/programmer/foraeldreintra/14407118/curlingforaeldre/>

Radioudsendelsen "Curling-forældre." 2016. Transskription af radioudsendelse.

Schiffrin, Holly H., and Miriam Liss. 2017. "The Effects of Helicopter Parenting on Academic Motivation." *Journal of Child and Family Studies* 26 (5): 1472–80. doi:10.1007/s10826-017-0658-z.

Schiffrin, Holly H., Miriam Liss, Haley Miles-McLean, Katherine A. Geary, Mindy J. Erchull, and Taryn Tashner. 2014. "Helping or Hovering?"

The Effects of Helicopter Parenting on College Students' Well-Being." *Journal of Child and Family Studies* 23 (3): 548–57. doi:10.1007/s10826-013-9716-3.

Schultz Jørgensen, Per, Dion Sommer, and Lars Dencik. 2008. *Familie og børn i en opbrudstid*. København: Hans Reitzels Forlag.

Søndergaard, Dorte Marie. 1999. "Destabiliserende Diskursanalyse: Veje Ind I Poststrukturalistisk Inspireret Empirisk Forskning." I *Kjønn Og Fortolkende Metode: Metodiske Muligheter I Kvalitativ Forskning* edited by Hanne Haavind. Oslo: Gyldendal akademisk. 1. udgave.

Stormhøj, Christel. 2006. *Poststrukturalismer: videnskabsteori, analysestrategi, kritik*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Truelsen, Marie-Louise. 2015. "Curling-forældre: Får vi En Generation, Der Ikke Kan Klare Sig Selv?" *BT*. Besøgt 1. September 2017 . <http://www.bt.dk/content/item/9327>

Vestergaard, Morten. 2014. "Eksperter: Curling-forældre Er En Myte." *Jyllands-Posten*. Besøgt 1. september 2017. <http://jyllands-posten.dk/livsstil/familiesundhed/familie/ECE7288316/Eksperter-Curlingforældre-er-en-myte/>.

Vinson, Kathleen. 2012. "Hovering Too Close: The Ramifications of Helicopter Parenting in Higher Education." *Georgia State University Law Review* 29: 423–52.

Westerling, Allan. 2012. "Familien og opdragelsen." I *Klassisk og moderne pædagogisk teori* red. af Peter Østergaard Andersen and Tomas Ellegaard. København: Hans Reitzels Forlag.